

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 315/2017-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj základných práv podľa čl. 13 a čl. 35 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v konaní vedenom pod sp. zn. KE2/OSO/KEII/ZAM/2017/31257 a Krajskej prokuratúry v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 68/17/8800 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj základných práv podľa čl. 13 a čl. 35 ústavy a práva podľa čl. 6 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie práce“) v konaní vedenom pod

sp. zn. KE2/OSO/KEII/ZAM/2017/31257 a Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 68/17/8800.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len „úrad práce“) sprostredkoval sťažovateľovi ako uchádzačovi o zamestnanie prácu u podnikateľa [REDACTED], s tým, aby sa sťažovateľ ako uchádzač o zamestnanie dostavil na miesto sídla jeho prevádzky na [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]. Uvedené bolo sťažovateľovi oznámené listom sp. zn. KE2/OSO/KEII/ZAM/2017/31257 z 28. februára 2017. Sťažovateľ namietal, že podľa výpisu zo živnostenského registra vedenom Okresným úradom [REDACTED] (číslo živnostenského registra [REDACTED]) má menovaný podnikateľský subjekt zriadené prevádzky jedine v [REDACTED] a [REDACTED]. V zmysle poučenia, ktoré bolo súčasťou listu adresovaného sťažovateľovi úradom práce, je uchádzač povinný dostaviť sa na adresu podnikania do troch dní, pretože následkom nedodržania týchto podmienok bude jeho vyradenie z evidencie uchádzačov o zamestnanie. Podľa názoru sťažovateľa je preukázané, že ústredie práce pri vykonávaní svojich povinností nepostupovalo v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. zákona o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, keďže mu sprostredkovalo zamestnanie ponúknutím nevhodného zamestnávateľa aj napriek tomu, že do jeho pôsobnosti podľa § 12 písm. j) zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o službách zamestnanosti“) patrí viesť evidenciu vydaných povolení, zrušených povolení alebo pozastaviť činnosť právnických osôb alebo fyzických osôb na sprostredkovanie zamestnania za úhradu, oznamovať ich počty úradu a plniť povinnosti podľa osobitných predpisov.

3. Z dôvodu podozrenia zo spáchania úmyselného trestného činu zneužívaním právomocí štátnym orgánom sprostredkovaním nevhodného zamestnania sťažovateľ podal oznámenie Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, ktorá mu listom č. k. IV/1 Gn 175/17/1000-3 z 15. marca 2017 oznámila, že jeho podanie postúpila krajskej prokuratúre na jeho priame vybavenie. Krajská prokuratúra listom č. k. 4 Kn 68/17/8800-3 z 27. marca 2017 sťažovateľovi oznámila, že jeho podanie nepatrí do pôsobnosti prokuratúry a na vec sa

neprihliada. Podľa sťažovateľa krajská prokuratúra konala v rozpore s jej povinnosťami vyplývajúcimi zo zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

4. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie o nej takto rozhodol:

„1) Základné právo o konaní štátneho orgánu v zmysle ústavy a zákonnosti podľa čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na ukladanie povinnosti v zmysle zákonnosti a v jej medziach pri zachovaní základných práv a slobôd podľa čl. 13 Ústavy SR, právo na prácu podľa čl. 35 Ústavy SR, právo na spravodlivé konanie o občianskych právach podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny pri vykonávaní svojich povinností v správnom konaní nepostupovaním v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona č. 71/1967 správneho poriadku, keď písomnosťou pod číslom KE2/OSO/KEII/ZAM/2017/31257 zo dňa 28.2.2017 sprostredkoval prácu uchádzačovi o zamestnanie ponúknutím nevhodného zamestnávateľa a prokuratúra v zastúpení prokurátorom Krajskej prokuratúry v Košiciach [REDAKOVANÉ] písomnosťou pod číslom 4 Kn 68/17/8800-3 zo dňa 27.3.2017 vo veci oznámenia skutočností spáchania trestného činu verejnými činiteľmi jeho odmietnutím tým, že nepostupoval v zmysle povinností ochranou porušených práv porušené bolo.

2) Zakazuje pokračovanie porušenia práv sťažovateľa a prikazuje prokuratúre, aby vo veci páchania trestnej činnosti verejnými činiteľmi konala podľa osobitných predpisov.

3) Priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho práv a základných slobôd štátnym správnym orgánom primerané finančné zadostučinenie v rozsahu 5 000.00 EUR na účet sťažovateľa, číslo účtu... do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

5. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

7. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

8. Sťažovateľ predovšetkým namieta, že postupom ústredia práce pri sprostredkovaní zamestnania ponúknutím nevhodného zamestnávateľa, ako aj postupom krajskej prokuratúry pri odmietnutí jeho podania došlo k porušeniu jeho ústavou a dohovorom garantovaných práv.

9. V súvislosti s namietaným postupom ústredia práce ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až

v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

10. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany, a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

11. Zo sťažnosti ani z priloženej dokumentácie nevyplýva, že by sa sťažovateľ so svojimi námietkami proti postupu úradu práce obrátil na ústredie práce, ktoré v zmysle zákona o službách zamestnanosti riadi, kontroluje a koordinuje činnosť úradov v oblasti služieb zamestnanosti, t. j. pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepodal sťažnosť v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov, a tak nevyčerpal tento právny prostriedok nápravy, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorého použitie je sťažovateľ oprávnený. Naopak, sťažovateľ sa podaním o podozrení zo spáchania trestného činu orgánom verejnej moci dožadoval ochrany svojich práv prostredníctvom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, teda zjavne neúčinným spôsobom a neúčelne.

12. Ústavný súd tiež dodáva, že podľa § 2 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

13. Podľa § 6 SSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia v správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

14. Podľa § 27 SSP pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy správny súd na návrh žalobcu posúdi i zákonnosť skôr vydaného rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, z ktorého preskúvané rozhodnutie alebo opatrenie vychádza, ak bolo preň skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie záväzné a ak skôr vydané rozhodnutie alebo opatrenie nebolo samostatne možné preskúmať správnym súdom podľa § 6 ods. 2.

15. Podľa § 252 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie. Podľa odseku 2 žalobca sa môže žalobou domáhať aj určenia nezákonnosti už skončeného iného zásahu orgánu verejnej správy, ak počas jeho trvania nebolo možné podať žalobu podľa odseku 1 a rozhodnutie správneho súdu je dôležité na náhradu škody alebo inú ochranu práv žalobcu.

16. Ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania namietaného postupu úradu práce prostredníctvom ústredia práce ako orgánu štátnej správy a v prípade nedosiahnutia požadovanej ochrany označeného práva následne aj prostredníctvom systému správneho súdnictva. Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že účinný prostriedok nápravy v prípade namietaného porušenia označených práv na všeobecnom súde v okolnostiach danej veci bude závisieť od právneho posúdenia, či nesprávny postup úradu práce pri sprostredkovaní zamestnania je vôbec možné považovať za rozhodnutie alebo za iný zásah, ktorý je spôsobilý byť predmetom súdneho prieskumu.

17. Vzhľadom na uvedené poukazujúc najmä na princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k namietanému postupu ústredia práce daná právomoc ústavného súdu. Uvedené platí o to viac, že vo veci sťažovateľa ústredie práce ako sťažovateľom označovaný porušiteľ jeho práv vôbec nekonalo.

18. K namietanému postupu krajskej prokuratúry ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou dodáva, že za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 180/09).

19. Po oboznámení sa s obsahom upovedomenia krajskej prokuratúry, ktorá skutočnosti tvoriace obsah podania sťažovateľa posúdila ako také, ktorých prípadné odstránenie alebo vybavenie nepatrí do pôsobnosti prokuratúry, ústavný súd dospel k záveru, že krajská prokuratúra svoje úvahy a právne závery jasne a zrozumiteľne odôvodnila, a preto ich po vecnej a formálnej stránke považuje za zákonné a správne. Napadnuté upovedomenie teda v žiadnom prípade nevykazuje známky arbitrárnosti a obsahuje dostatočne presvedčivé odôvodnenie, pričom ústavný súd nezistil, že by výklad a závery krajskej prokuratúry vykazovali znaky ľubovôle, prípadne boli zjavne neodôvodnené, a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení zákona o prokuratúre, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Záver, ku ktorému dospela

krajská prokuratúra, nie je možné považovať za taký, ktorý by si vyžadoval zásah ústavného súdu.

20. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajskej prokuratúry nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého upovedomenia. Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach konštatoval (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97), že právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom, preto orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

21. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným upovedomením krajskej prokuratúry a namietaným porušením označených práv sťažovateľa, a preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júna 2017